

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
CEZARY BANASIŃSKI**

DOK-1-421/57/06/RK

Warszawa, dn. 22 grudnia 2006 r.

DECYZJA Nr DOK - 163/06

Na podstawie art. 19 ust. 2 w związku z art. 12 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego, wszczętego na wniosek Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. z siedzibą w Warszawie, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **wyraża zgodę** na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. z siedzibą w Warszawie kontroli nad:

1. BOT Górnictwo i Energetyka S.A. z siedzibą w Łodzi,
2. Zespołem Elektrowni Dolna Odra S.A. z siedzibą w Nowym Czarnowie,
3. Zakładem Energetycznym Białystok S.A. z siedzibą w Białymstoku,
4. Zakładem Energetycznym Łódź - Teren S.A. z siedzibą w Łodzi,
5. Zakładem Energetycznym Warszawa - Teren S.A. z siedzibą w Warszawie,
6. Zamojską Korporacją Energetyczną S.A. z siedzibą w Zamościu,
7. Rzeszowskim Zakładem Energetycznym S.A. z siedzibą w Rzeszowie,
8. Lubelskimi Zakładami Energetycznymi S.A. z siedzibą w Lublinie,
9. Łódzkim Zakładem Energetycznym S.A. z siedzibą w Łodzi,
10. Zakładami Energetycznymi Okręgu Radomsko – Kieleckiego S.A. z siedzibą w Skarżysko – Kamiennej.

UZASADNIENIE

W dniu 7 września 2006 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło zgłoszenie zamiaru koncentracji, polegającej na przejęciu przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. z siedzibą w Warszawie (zwane dalej PSE) kontroli nad:

1. BOT Górnictwo i Energetyka S.A. z siedzibą w Łodzi (zwanym dalej BOT),
2. Zespołem Elektrowni Dolna Odra S.A. z siedzibą w Nowym Czarnowie (zwanym dalej ZEDO),
3. Zakładem Energetycznym Białystok S.A. z siedzibą w Białymstoku (zwanym dalej ZEB),
4. Zakładem Energetycznym Łódź – Teren S.A. z siedzibą w Łodzi (zwanym dalej ZELT),
5. Zakładem Energetycznym Warszawa - Teren S.A. z siedzibą w Warszawie (zwanym dalej ZEWT),

6. Zamojską Korporację Energetyczną S.A. z siedzibą w Zamościu (zwaną dalej ZKE)
7. Rzeszowskim Zakładem Energetycznym S.A. z siedzibą w Rzeszowie (zwanym dalej RZE),
8. Lubelskimi Zakładami Energetycznymi S.A. z siedzibą w Lublinie (zwanymi dalej Lubzel),
9. Łódzkim Zakładem Energetycznym S.A. z siedzibą w Łodzi (zwanym dalej ŁZE),
10. Zakładami Energetycznymi Okręgu Radomsko-Kieleckiego S.A. z siedzibą w Skarżysko – Kamiennej (zwanymi dalej ZEORK).

W związku z tym, iż spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie koncentracji, bowiem:

- łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.), zwanej dalej także ustawą antymonopolową,
- przejęcie przez przedsiębiorcę kontroli nad innymi przedsiębiorcami jest jednym ze sposobów koncentracji, określonym w art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy antymonopolowej,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek egzoneracyjnych, wymienionych w art. 13 ww. ustawy, powodująca odstąpienie od obowiązku zgłoszenia koncentracji,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej również organem antymonopolowym, wszczął postępowanie w niniejszej sprawie, o czym powiadomił stronę pismem z dnia 21 września 2006 r.

W trakcie postępowania Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Przyczyny i opis transakcji:

Niniejsza koncentracja stanowi realizację przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 28 marca 2006 r. „Programu dla elektroenergetyki”. Program ten przewiduje konsolidację przedsiębiorców z branży elektroenergetycznej należących do Skarbu Państwa w cztery grupy, poprzez:

1. utworzenie Polskiej Grupy Energetycznej (dalej PGE). PGE ma powstać na bazie holdingu BOT, ZEDO, aktywów pozostałych po wydzieleniu z PSE Operatora Systemu Przesyłowego wraz z majątkiem oraz następujących spółek dystrybucyjnych: ZEB, ZEŁT, ZEW, ZKE, RZE, Lubzel, ŁZE, i ZEORK,
2. połączenie Południowego Koncernu Energetycznego S.A. ze spółkami dystrybucyjnymi ENION S.A. i ENERGIA-PRO S.A. oraz Elektrownią Stalowa Wola S.A.,
3. połączenie ENEA S.A., Elektrowni Kozienice S.A. oraz Kopalni Węgla Kamiennego Bogdanka S.A.,
4. połączenie KE ENERGIA S.A. i ZE Ostrołęka S.A.

Tworzona w ramach niniejszej koncentracji PGE ma być zatem jedną z kilku grup funkcjonujących na polskim rynku.

Pierwotnie zgłoszona koncentracja miała dokonać się poprzez wniesienie przez Skarb Państwa do PSE akcji następujących podmiotów: BOT, ZEDO, ZEB, ZEŁT, ZEW, ZKE, RZE, Lubzel, ŁZE, i ZEORK. W wyniku tej operacji PSE miało przejąć bezpośrednią kontrolę nad ww. przedsiębiorcami. W trakcie postępowania antymonopolowego w sprawie niniejszej koncentracji PSE dokonało jednak modyfikacji zgłoszenia. Obecnie zamierzona koncentracja ma nastąpić poprzez wniesienie przez Skarb Państwa:

1. do PSE S.A. akcji stanowiących do 100% kapitału zakładowego BOT,
2. do PGE Energia S.A. (spółki zależnej od PSE, utworzonej na potrzeby niniejszej transakcji - w chwili zgłoszenia spółka ta jeszcze nie istniała, zwanej dalej PGE Energia) do 85% akcji ZEDO, ZEB, ZEŁT, ZEW, ZKE, RZE, Lubzel, ŁZE, i ZEORK w zamian za akcje PGE Energia wyemitowane na skutek podwyższenia kapitału zakładowego PGE Energia, a następnie wniesienie przez Skarb Państwa do PSE blisko 100% posiadanych akcji spółki PGE Energia.

W rezultacie koncentracji ma powstać PGE.

Po wniesieniu do PSE akcji ww. spółek, PSE ma przenieść na Skarb Państwa 100 % akcji w spółce pełniącej rolę Operatora Systemu Przesyłowego, tj. PSE Operator S.A., a także tzw. spółek obszarowych, tzn. PSE- Centrum S.A., PSE-Północ S.A., PSE-Południe S.A., PSE- Wschód S.A. i PSE-Zachód S.A. W następnym etapie nastąpić ma wydzielenie z PSE i przeniesie na własność PSE-Operator S.A. majątku przesyłowego stanowiącego dotychczas własność PSE i dzierżawionego przez PSE-Operator S.A.

Z wniosku wynika, iż podstawowym celem niniejszej konsolidacji w średnioterminowej i długoterminowej perspektywie jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Uczestnicy koncentracji:

I. PSE jest jednoosobową spółką Skarbu Państwa będącą właścicielem istniejących w Polsce sieci najwyższych napięć tj. 220 kV i 400 kV, służących do przesyłania energii elektrycznej (sieci przesyłowych). Spółka zależna od PSE tj. PSE Operator S.A. pełni rolę krajowego operatora systemu przesyłowego. PSE Operator S.A. dzierżawi od PSE majątek przesyłowy. Ponadto PSE działa w zakresie hurtowego obrotu energią elektryczną w Polsce (PSE łączy z wytwórcami energii elektrycznej umowy długoterminowe na dostawy energii elektrycznej). W skład grup kapitałowej PSE wchodzi 15 spółek bezpośrednio zależnych od PSE oraz 20 spółek zależnych pośrednio. Przedmiot ich działalności obejmuje:

- wytwarzanie energii elektrycznej (Elektrownie Szczytowo-Pompowe S.A. oraz spółki zależne Elektrowni Szczytowo Pompowych S.A., tj. ZEW Dychów S.A., EW Żarnowiec S.A., ZEW Porąbka-Żar S.A., EGO-Odra S.A. oraz Elektrociepłownia Gorzów S.A.),
- obrót energią elektryczną (PSE Electra S.A.),
- przesył energii elektrycznej (PSE-Operator S.A.),
- usługi doradcze w zakresie energetyki, w tym studia i analizy (EPC S.A.)
- usługi dla energetyki (PSE –Service Sp. z o.o.),
- usługi eksploatacji i remontów sieci elektroenergetycznych (PSE-Północ S.A.; PSE-Centrum S.A.; PSE-Południe Sp. z o.o.; PSE-Wschód Sp. z o.o.; PSE-Zachód Sp. z o.o.; PSE-Centrum Sp. z o.o.; ZEW Dychów S.A.; EW Żarnowiec S.A.; ZEW Porąbka-Żar S.A. oraz ZEW Solina –Myczkowce S.A.)
- usługi telekomunikacyjne (Exatel S.A.)
- usługi informatyczne (PSE Info Sp. z o.o., EPCON Sp. z o.o.).

II. BOT jest spółką Skarbu Państwa, która powstała w 2004 r. na bazie dwóch kopalń węgla brunatnego (KWB Bełchatów oraz KWB Turów) oraz trzech elektrowni (Elektrownia Bełchatów, Elektrownia Turów oraz Elektrownia Opole). BOT poprzez swoją grupę kapitałową prowadzi działalność przede wszystkim w zakresie wydobywania węgla brunatnego oraz produkcji i sprzedaży energii elektrycznej oraz ciepłej, przy czym wydobywany węgiel brunatny jest wykorzystywany przede wszystkim jako paliwo w elektrowniach wchodzących w skład BOT-u. W skład grupy BOT wchodzi 5 podmiotów bezpośrednio zależnych od BOT, a mianowicie:

1. BOT Elektrownia Bełchatów S.A.
2. BOT KWB Bełchatów S.A.
3. BOT Elektrownia Opole S.A.
4. BOT Elektrownia Turów S.A.
5. BOT KWB Turów S.A.

Ponadto w skład grupy BOT wchodzi 27 spółek zależnych pośrednio. Przedmiot działalności grupy BOT obejmuje:

- wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej (BOT Elektrownia Bełchatów S.A., Energetyka Boruta Sp. z o.o., BOT Elektrownia Turów S.A., BOT Elektrownia Opole S.A.),
- dystrybucja energii elektrycznej (Energetyka Boruta Sp. z o.o.),
- wytwarzanie i sprzedaż energii ciepłej oraz dystrybucje ciepła (Energetyka Boruta Sp. z o.o., BOT Elektrownia Turów S.A., BOT Elektrownia Opole S.A., ELKOM Sp. z o.o.),
- produkcję i regenerację części do maszyn górniczych (BOT KWB Bełchatów S.A., Przedsiębiorstwo Robót Antykorozyjnych, Montażowych, Budowlanych Sp. z o.o., BOT KWB Turów S.A.),
- usługi doradcze w zakresie energetyki (ELBIS Sp z o.o.),
- usługi eksploatacji i remontów sieci elektroenergetycznych (Energoserwis Kleszczów Sp. z o.o., ELKOM Sp. z o.o.),
- działalność usługową w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji maszyn (Przedsiębiorstwo Usługowo – Produkcyjne ELTUR-SERWIS Sp. z o.o.),

- wykonywanie robót ogólnobudowlanych dla energetyki (ELBIS Sp. z o.o., Energoserwis Kleszczów Sp. z o.o., ELMEN Sp. z o.o., BOT Elektrownia Opole S.A., ELKOM Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Robót Antykorozyjnych, Montażowych, Budowlanych Sp. z o.o., RAMB Sp. z o.o.),
- wykonawstwo prac projektowych (ELMEN Sp. z o.o.),
- obsługę nieruchomości (BOT Elektrownia Turów S.A.),
- usługi sprzątania budynków (ELBEST Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe ELTUR-GLOBAL Sp. z o.o.),
- konserwację i utrzymanie terenów zielonych, dróg, placów oraz chodników (ELBEST Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe ELTUR-GLOBAL Sp. z o.o.),
- transport drogowy (ELBEST Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Transportowe – ELTUR-TRANS Sp. z o.o., ELTRANS Sp. z o.o., BOT KWB Bełchatów S.A., Przedsiębiorstwo Transportowo-Sprzętowe BETRANS Sp. z o.o., BOT KWB Turów S.A.),
- usługi zdrowotne (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEGAMED Sp. z o.o., Przychodnia Lekarska ELTUR-ZDROWIE Sp. z o.o., Zakład Usług Profilaktyczno-Lecznicznych MEGAVITA Sp. z o.o., Przychodnia Lekarska TUR-MED. Sp. z o.o.),
- usługi gastronomiczne i hotelarskie, (ELBEST Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe ELTUR-GLOBAL Sp. z o.o., ELKOM Sp. z o.o., BESTUR Sp. z o.o., Dom Wypoczynkowy BEŁCHATÓW Sp. z o.o.),
- prowadzenie ośrodka wypoczynkowo-szkoleniowego (Dom Wypoczynkowy BEŁCHATÓW Sp. z o.o.),
- działalność związaną z turystyką (BOT Elektrownia Turów S.A. , Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe ELTUR-GLOBAL Sp. z o.o., Górniczy Klub Sportowy Bełchatów Sportowa Spółka Akcyjna),
- rozwijanie i wspieranie rozwoju kultury w zakresie sportu profesjonalnego i masowego oraz popularyzacja sportu (Górniczy Klub Sportowy Bełchatów Sportowa Spółka Akcyjna),
- wynajem i leasing pracowników (Energoserwis Kleszczów Sp. z o.o.; ELBEST Sp. z o.o.),
- działalność służby ratowniczej ochrony przeciwpożarowej, (BOT Elektrownia Turów S.A.),
- pośrednictwo w zawieraniu umów ubezpieczeniowych (Ergo-Inwest-Broker S.A.)
- uzdatnianie i rozpraszanie wody (BOT Elektrownia Turów S.A.),
- produkcję wody i napojów (ELKOM Sp. z o.o., Towarzystwo Gospodarcze BEWA Sp. z o.o.),
- wydobywanie skał wapiennych i kredy (Przedsiębiorstwo Produkcji Sorbentów i Rekultywacji ELTUR-WAPORE Sp. z o.o.),
- zagospodarowanie surowców wtórnych, działalność innowacyjno wdrożeniowa w zakresie wykorzystania popiołów lotnych i żużli (EPO Sp. z o.o.),
- produkcję gipsu oraz wyrobów betonowych i gipsowych (BOT Elektrownia Turów S.A. , RAMB Sp. z o.o.),
- handel artykułami przemysłowymi (w tym sprzedaż hurtowa i detaliczna popiołów lotnych, żużli paleniskowych oraz wyrobów wytwarzanych z ich udziałem) (EPO Sp. z o.o.),

- sprzedaż materiałów budowlanych (Energoserwis Kleszczów Sp. z o.o., RAMB Sp. z o.o.),
- obsługę i utrzymywanie ruchu urządzeń odpopielania i rekultywacji (Przedsiębiorstwo Produkcji Sorbentów i Rekultywacji ELTUR-WAPORE Sp. z o.o.),
- sprzedaż detaliczna paliw (Przedsiębiorstwo Transportowe – ELTUR-TRANS Sp. z o.o.).

III. ZEDO jest spółką Skarbu Państwa, prowadzącą działalność w zakresie wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej i ciepła. Działalność ta prowadzona jest poprzez trzy elektrownie (Dolna Odra, Pomorzany, Szczecin). ZEDO posiada 5 podmiotów zależnych, których przedmiot działalności obejmuje:

- usługi zdrowotne na rynku lokalnym (ZUMED Dolna Odra Sp. z o.o. z siedzibą w Nowym Czarnowie),
- usługi w zakresie dystrybucji i przesyłu energii cieplnej na rynku lokalnym (PEC Sp. z o.o. z siedzibą w Gryfinie),
- usługi w zakresie zagospodarowania ubocznych produktów spalania węgla (popiół i popiołożużel) (KE Dolna Odra Sp. z o.o. z siedzibą w Nowym Czarnowie),
- usługi w zakresie analiz popiołów, mieszanek betonowych w branży budowlanej i drogownictwie na rynku krajowym (Labud Barg Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie),
- usługi w zakresie transportu popiołów lotnych (SPEDO Sp. z o.o. z siedzibą w Nowym Czarnowie).

IV. ZEB – jest spółką Skarbu Państwa, funkcjonującą na obszarze województwa podlaskiego i prowadzącą działalność przede wszystkim w zakresie sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej. ZEB S.A. tworzy grupę kapitałową, w skład której wchodzi następujące spółki:

1. Zakład Energetyczny Białystok Energetyczne Systemy Pomiarowe ESP Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku (ZEB posiada w niej 100% udziałów). Spółka zajmuje się produkcją i sprzedażą urządzeń do pomiaru energii elektrycznej. Oferuje także naprawę, wzorcowanie i legalizację liczników energii elektrycznej,
2. Zakład Energetyczny Białystok Pracownia Projektowa „Enspro” Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku (ZEB posiada w niej 100% udziałów). Głównym przedmiotem działalności spółki są usługi w zakresie doradztwa technicznego i nadzorów autorskich,
3. Zakład Energetyczny Białystok Centrum Szkolenia Energetyki „Eso” Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku (ZEB posiada w niej 100% udziałów). Spółka prowadzi działalność w zakresie oświaty i szkoleń,
4. Zakład Energetyczny Białystok Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Ekto” Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku (ZEB S.A. posiada w niej 100% udziałów). Przedmiotem działalności spółki jest produkcja urządzeń i aparatury energetycznej niskiego i średniego napięcia oraz ich dystrybucja,
5. Zakład Energetyczny Białystok Przedsiębiorstwo Transportowo-Usługowe „Etra” Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku. Spółka świadczy usługi transportowe i usługi z zakresu mechaniki pojazdowej.

V. ZELT - jest spółką Skarbu Państwa, funkcjonującą głównie na obszarze województwa łódzkiego i prowadzącą działalność przede wszystkim w zakresie sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej. Poprzez elektrownię wodną wytwarza także energię elektryczną. ZELT posiada jedną spółkę zależną, a mianowicie Zakład Obsługi Energetyki Sp. z o.o. z siedzibą w Zgierzu. Przedmiot działalności tego podmiotu obejmuje usługi w zakresie eksploatacji, naprawy, serwisu urządzeń elektroenergetycznych, urządzeń telemechaniki, łączności, telekomunikacji, kontrole i ekspertyzy układów pomiarowych, produkcję i montaż liczników energii elektrycznej, stacji trafo, łączników, układów zdalnego odczytu liczników energii elektrycznej, szafek pomiarowo-kablowych, rozdzielnic, zegarów sterujących oraz handel detaliczny i hurtowy tymi towarami.

VI. ZEWT – jest spółką Skarbu Państwa, funkcjonującą głównie na obszarze województwa mazowieckiego i prowadzącą działalność przede wszystkim w zakresie sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej. ZEWT wytwarza również energię elektryczną poprzez elektrownię wodną. ZEWT nie posiada spółek zależnych.

VII ZKE – jest spółką Skarbu Państwa, funkcjonującą na obszarze wschodniej części województwa lubelskiego i północno-wschodniej części województwa podkarpackiego. Spółka ta prowadzi działalność przede wszystkim w zakresie sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej. Spółki zależne od ZKE S.A. prowadzą następującą działalność:

- produkcja urządzeń dla potrzeb energetyki (PW AGTEL Sp. z o.o.),
- wykonywanie robót ogólnobudowlanych dla energetyki (PW ZELKON Sp. z o.o.),
- prowadzenie ośrodka wypoczynkowo-szkoleniowego (CSz i R ENERGETYK Sp. z o.o.).

VIII RZE – jest spółką Skarbu Państwa, funkcjonującą na obszarze części województw: podkarpackiego, świętokrzyskiego, lubelskiego i małopolskiego i prowadzącą działalność przede wszystkim w zakresie sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej. RZE S.A. tworzy grupę kapitałową, w skład której wchodzi następujące spółki:

1. Zespół Elektrowni Wodnych Solina - Myczkowce S.A. (RZE S.A. posiada w niej 100% udziałów). Spółka ta utworzona została w celu eksploatacji majątku Elektrowni Szczytowo-Pompowych S.A. Elektrownia Myczkowce pełni funkcję pomocniczą w stosunku do elektrowni Solina, tworząc rezerwę wody oraz umożliwiając jej równomierne rozprowadzenie,
2. Elektrociepłownia Rzeszów S.A. z siedzibą w Rzeszowie (RZE S.A. posiada w niej 100 % udziałów). Elektrociepłownia wytwarza energię elektryczną i ciepłą,
3. Enesta Sp. z o.o. z siedzibą w Stalowej Woli (RZE S.A. posiada w niej 84,85% udziałów). Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i dystrybucja energii elektrycznej.

IX. Lubzel – jest spółką Skarbu Państwa, funkcjonującą na obszarze województwa lubelskiego i prowadzącą działalność przede wszystkim w zakresie sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej. Lubzel S.A. sprawuje kontrolę nad Elektrociepłownią

Lublin – Wrotków Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie (Lubzel S.A. posiada w niej 100% udziałów). Przedmiotem działalności tej spółki jest produkcja energii elektrycznej i ciepłej.

X. ŁZE jest spółką Skarbu Państwa, funkcjonującą głównie na obszarze Łodzi i prowadzącą działalność przede wszystkim w zakresie sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej. ŁZE posiada dwa podmioty zależne tj. Polfrank Energetyk Sp. z o.o. oraz ELECTRICLIGHT BOX Sp. z o.o. Przedmiot ich działalności obejmuje:

- usługi poligraficzne (Polfrank Energetyk Sp. z o. o.),
- usługi reklamowe (ELECTRICLIGHT BOX Sp. z o.o.).

XI. ZEORK – jest spółką Skarbu Państwa, funkcjonującą na obszarze województwa świętokrzyskiego i prowadzącą działalność przede wszystkim w zakresie sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej. ZEORK posiada dwie spółki zależne które prowadzą działalność w zakresie:

- wytwarzania i dystrybucji energii ciepłej (EC Kielce S.A.),
- usług hotelarsko-wypoczynkowych (OWS Energetyk Sp. z o. o.)

Charakterystyka sektora elektroenergetycznego w Polsce

I. Sektor wytwarzania - obejmujący elektrownie systemowe oraz kilkanaście dużych elektrociepłowni. Największe podmioty funkcjonujące na tym rynku to:

1. BOT Górnictwo i Energetyka S.A.,
2. Południowy Koncern Energetyczny S.A.,
3. Elektrownia Kozienice S.A.,
4. Elektrownia Połaniec S.A. (Grupa Electrabel),
5. Elektrownia Rybnik S.A. (Grupa EDF),
6. Elektrownia Skawina S.A. (Grupa CEZ),
7. Elektrownia Stalowa-Wola S.A.,
8. Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.

Ponadto na rynku wytwarzania energii elektrycznej w Polsce działa szereg mniejszych podmiotów w szczególności są to elektrociepłownie oraz tzw. odnawialne źródła energii (np. elektrownie wodne, wiatrowe), przy czym energię elektryczną ze źródeł odnawialnych generują również źródła konwencjonalne, wykorzystując do tego np. biomasę.

II. Sektor przesyłu – poprzednio reprezentowany przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. Obecnie, w związku z wymogami nałożonymi przez tzw. dyrektywę energetyczną, funkcję krajowego operatora systemu przesyłowego pełni PSE-Operator S.A., spółka zależna od PSE. Spółka ta przesyła energię elektryczną sieciami najwyższych napięć tj. 220 kV i 400 kV i zarządza rynkiem bilansującym.

III. Sektor dystrybucji – do niedawna sektor ten skupiał 33 regionalne spółki dystrybucyjne. Obecnie, w wyniku konsolidacji tego sektora istnieją następujące podmioty prowadzące działalność w zakresie dystrybucji:

1. ENEA S.A.,
2. EnergiaPro Koncern Energetyczny S.A.,
3. Enion S.A.,
4. Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. (Vattenfall),
5. Koncern Energetyczny ENERGA S.A.,
6. Spółki mające wejść w skład Wschodniej Grupy Energetycznej S.A. (ZEB, ZEW, ZKE, Lubzel i ZEORK),
7. ŁZE,
8. RZE,
9. STOEN S.A. (RWE),
10. ZELT.

Spółki dystrybucyjne są operatorami sieci 110 kV oraz średniego i niskiego napięcia. Spółki te kupują energię elektryczną od PSE oraz wytwórców, a następnie przesyłają oraz dostarczają ją odbiorcom końcowym (m.in. gospodarstwom domowym, zakładom przemysłowym itp.).

Rynek energii elektrycznej w Polsce jest regulowany. Rolę regulatora pełni powołany ustawą *Prawo energetyczne* Prezes Urzędu Regulacji Energetyki. W szczególności organ ten zatwierdza taryfy stosowane przez przedsiębiorstwa energetyczne, wydaje koncesje na obrót energią oraz rozstrzyga spory dotyczące m.in. odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci oraz umowy sprzedaży energii elektrycznej.

Ponadto, na rynku energii elektrycznej funkcjonują także inne podmioty, w tym:

1. podmioty prowadzące działalność w zakresie obrotu energią elektryczną,
2. odbiorcy, którzy nabyli prawo do korzystania z usług przesyłowych, tzn. odbiorcy posiadający prawo wyboru dostawcy energii elektrycznej (określani, jako odbiorcy uprawnieni do korzystania z zasady TPA¹). W chwili obecnej uprawnionymi do wyboru dostawcy są w zasadzie wszyscy odbiorcy, bez względu na wielkość zakupionej energii, za wyjątkiem gospodarstw domowych, które uzyskują taki status z dniem 1 lipca 2007. Wyodrębniono zatem możliwość zakupu towaru jakim jest energia elektryczna od usługi jej przesłania. Ciągłe istnieją jednak bariery, utrudniające swobodny wybór dostawcy. Świadczy o tym chociażby nikłe zainteresowanie odbiorców zmianą dostawcy - ilość energii elektrycznej dostarczanej w ramach TPA wyniosła około 7 % dostaw do odbiorców końcowych zrealizowanych w 2005 r.² Bariery te można zidentyfikować w sposób następujący:
  - istnienie kontraktów długoterminowych, powodujących, iż na rynku jest stosunkowo niewiele „wolnej” energii elektrycznej,

---

¹ Zasada TPA – z angielskiego Third Party Acces – tzw. zasada dostępu stron trzecich do sieci, umożliwiająca odbiorcom przedsiębiorstw sieciowych wybór dostawcy, w tym m.in. dostawcy energii elektrycznej.

² Źródło: Biuletyn URE nr 6/2006

- możliwość stosowania subsydiowania skróśnego przez spółki dystrybucyjne pomiędzy obrotem a przesyłem energii,
- brak jednolitej procedury zmiany sprzedawcy, przedłużanie i stosowanie przez spółki dystrybucyjne niejasnych zasad dla zmiany sprzedawcy,
- niekorzystne zasady bilansowania,
- wymagania dotyczące układów pomiarowo – rozliczeniowych,
- stosunkowo mała świadomość odbiorców w zakresie możliwości wyboru dostawcy energii elektrycznej.

Z ww. powodów zmiana dostawcy, zwłaszcza w przypadku odbiorców o średnim i małym zużyciu energii elektrycznej jest mało opłacalna. W 2005 roku, podobnie jak w latach poprzednich wśród odbiorców, którzy dokonali wyboru sprzedawcy, byli wyłącznie odbiorcy o dużym i bardzo dużym zużyciu.³

Hurtowy obrót energią elektryczną w Polsce odbywa się na następujących segmentach:

- regulowanym - obejmującym sprzedaż przez PSE spółkom dystrybucyjnym znacznej części energii (tzw. Minimalnych Ilości Energii), pochodzącej z Kontraktów Długoterminowych. Cena sprzedaży tej energii oraz jej ilość, zatwierdzone są przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki,
- konkurencyjnym - obejmującym handel energią elektryczną kupowaną w ramach kontraktów bilateralnych, zawieranych pomiędzy wytwórcami energii, a firmami prowadzącymi obrót energią oraz odbiorcami energii. Rynek ten obejmuje również energię nabywaną na Gieldzie Energii. Ceny sprzedaży tej energii nie są regulowane przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki,
- bilansującym – miejscu, gdzie dochodzi do zrównoważenia podaży i popytu energii elektrycznej. Rynkiem tym zarządza Operator Systemu Przesyłowego (PSE Operator S.A.) .

Istotnym problemem z punktu widzenia rozwoju konkurencji jaki występuje na rynku energii elektrycznej w Polsce są kontrakty długoterminowe. W latach 1993-1998 przedsiębiorstwa wytwarzające energię elektryczną poniosły duże nakłady na przeprowadzenie inwestycji proekologicznych, realizowanych w związku z koniecznością dostosowywania krajowych standardów ochrony środowiska do standardów Unii Europejskiej. Inwestycje te wymagały zaangażowania stosunkowo dużych kapitałów. Przy niewystarczających środkach własnych elektrowni, niezbędne było poszukiwanie finansowania zewnętrznego, którego udzieliły banki. Dla zmniejszenia ryzyka finansowego banków, stworzona została instytucja Kontraktów Długoterminowych (KDT). Zgodnie z jej ideą, PSE pełniące wówczas funkcję jedyne nabywcy energii elektrycznej w Polsce, zostały zobowiązane do odbioru określonego w tych umowach wolumenu energii po z góry ustalonych cenach. W ten sposób zagwarantowano wytwórcom, w całym okresie kredytowania, osiągnięcie przychodów pozwalających pokryć koszty funkcjonowania przedsiębiorstw i spłaty zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów. Doprowadziło to jednak również

---

³ Źródło: Biuletyn URE nr 6/2006

do tego, iż w posiadaniu PSE, znajduje się znaczna część [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 1 załącznika do niniejszej decyzji] produkowanej w Polsce energii elektrycznej. W związku z tym podaż energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym (giełda energii, kontrakty bilateralne) jest stosunkowo niska. Dodatkowo cena energii elektrycznej pochodząca z KDT, w związku z kosztami poniesionymi przez wytwórców na inwestycje, jest wyższa. Obecnie przygotowany jest przez Ministerstwo Gospodarki projekt ustawy zmierzający do rozwiązania kontraktów długoterminowych.

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ:

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy antymonopolowej, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Mając na uwadze powyższą definicję oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2002 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. Nr 37, poz. 334.), organ antymonopolowy uznał, iż:

A) Niniejsza koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na następujące rynki:

1. Krajowy rynek wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej,
2. Krajowy rynek usług systemowych,
3. Krajowy rynek hurtowego obrotu energią elektryczną,
4. Krajowy rynek wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Ad 1) W aspekcie geograficznym rynek wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej obejmuje terytorium Polski. Nie ma bowiem przeszkód, aby energia elektryczna wytwarzana w jednym regionie kraju była kupowana przez odbiorcę z innego regionu (większość mocy w zakresie energii elektrycznej zainstalowanych jest na południu Polski, energia z tego regionu sprzedawana jest natomiast w całej Polsce). Z drugiej strony istnieją bariery co najmniej natury technicznej (zbyt mała przepustowość sieci transgranicznych) aby można było uznać, iż rynek ten jest szerszy niż krajowy. Wielkość i wartość sprzedaży energii elektrycznej zrealizowanej przez uczestników koncentracji oraz udział uczestników niniejszej koncentracji na rynku wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej w latach 2004 - 2005 przedstawia poniższa tabela.

[tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 2 załącznika do niniejszej decyzji]

Wejście na rynek wytwarzania energii elektrycznej nowych podmiotów jest ograniczone istotnymi barierami (jest kapitałochłonne i czasochłonne - inwestycje w moce wytwórcze wymagają stosunkowo dużych nakładów, a czas budowy jest długi). W ostatnim okresie wejścia nowych podmiotów na rynek wytwarzania energii elektrycznej sprowadzały się w zasadzie do przejęcia polskich wytwórców energii przez zagraniczne podmioty (EDF, Electrabel, Vattenfall).

Ad 2) Usługi systemowe są usługami świadczonymi przedsiębiorstwom sieciowym przez wytwórców energii elektrycznej, niezbędnymi do prawidłowego funkcjonowania systemu przesyłowego lub rozdzielczego, zapewniającymi zachowanie określonych wartości parametrów niezawodnościowych i jakościowych dostaw energii elektrycznej. Są to działania polegające na zapewnieniu bezpieczeństwa pracy systemu energetycznego, szybkie reagowanie na zmiany zapotrzebowania na moc i energię. Do usług systemowych zalicza się także regulację mocy czynnej i biernej przy pomocy urządzeń zainstalowanych u użytkowników systemu. Analogicznie jak w przypadku wytwarzania energii elektrycznej rynek usług systemowych w aspekcie geograficznym ma wymiar krajowy. Usługi systemowe świadczone są bowiem przez wytwórców przyłączonych do sieci krajowego systemu energetycznego na rzecz krajowego systemu energetycznego. Wyłącznym nabywcą usług systemowych sprzedawanych przez wytwórców w Polsce jest PSE – Operator S.A., który pełni funkcję Operatora Systemu Przesyłowego. PSE-Operator S.A. wybiera kontrahentów na zakupywane usługi w trybie organizowanych przetargów, na których jednym z istotnych kryteriów wyboru oferenta jest jakość oraz niezawodność dostarczanych usług. Wartość usług systemowych zrealizowanych przez uczestników niniejszej koncentracji oraz udział uczestników niniejszej koncentracji na tym rynku w latach 2004 - 2005 przedstawia poniższa tabela.

[tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 3 załącznika do niniejszej decyzji]

Analogicznie jak w przypadku rynku wytwarzania energii elektrycznej, wejście na rynek usług systemowych przez nowe podmioty jest ograniczone istotnymi barierami (jest kapitałochłonne i czasochłonne - inwestycje w moce wytwórcze wymagają stosunkowo dużych nakładów, a czas budowy jest długi).

Ad 3) Rynek obrotu hurtowego energią elektryczną stanowi następny szczebel obrotu w stosunku do wytwarzania energii elektrycznej. Przez energię elektryczną będącą w obrocie hurtowym należy rozumieć, całkowitą sprzedaż energii elektrycznej wyprodukowaną przez wytwórców, pomniejszoną o wielkość sprzedaży dokonywanej przez wytwórców bezpośrednio do odbiorców końcowych. W aspekcie geograficznym, analogicznie jak w wytwarzaniu należy uznać, iż rynek obrotu hurtowego obejmuje obszar Polski. Z jednej strony nie ma bowiem przeszkód, aby energia elektryczna wytwarzana w jednym regionie kraju była kupowana przez odbiorcę z innego regionu (większość mocy w zakresie energii elektrycznej zainstalowanych jest na południu Polski, energia pochodząca stąd sprzedawana jest natomiast w całej Polsce). Z drugiej strony istnieją bariery co najmniej natury

technicznej (zbyt mała przepustowość sieci transgranicznych) aby można było uznać, iż rynek ten jest szerszy niż krajowy. Na krajowym rynku obrotu hurtowego energią elektryczną oferują elektrownie i elektrociepłownie, przedsiębiorstwa obrotu oraz PSE (energia z KDT).

[tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 4 załącznika do niniejszej decyzji]

Ad 4) Zgodnie z definicją zamieszczoną w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 roku *Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2006 r., nr 89, poz. 625 z póź. zm.), odnawialne źródło energii to źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych. Rynek wytwarzania energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych różni się na tyle od rynku wytwarzania energii ze źródeł konwencjonalnych, iż rynki te należy traktować jako dwa odrębne rynki właściwe (energia ze źródeł odnawialnych objęta jest obowiązkiem zakupu, wyższa jest jej cena). W aspekcie geograficznym rynek wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych obejmuje terytorium Polski. Analogicznie jak w przypadku energii pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych, nie ma bowiem przeszkód, aby energia elektryczna wytwarzana w jednym regionie kraju była kupowana przez odbiorcę z innego regionu. Z drugiej strony istnieją bariery co najmniej natury technicznej (zbyt mała przepustowość sieci transgranicznych) aby można było uznać, iż rynek ten jest szerszy niż krajowy. Wielkość i wartość sprzedaży energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz udział uczestników niniejszej koncentracji na tak określonym rynku w latach 2004 - 2005 przedstawia poniższa tabela.

[tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 5 załącznika do niniejszej decyzji]

B) Przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ na następujące rynki właściwe w układzie wertykalnym:

1. Krajowy rynek wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej,
2. Krajowy rynek usług systemowych,
3. Krajowy rynek przesyłu energii elektrycznej,
4. Krajowy rynek obrotu hurtowego energią elektryczną,
5. Krajowy rynek wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
6. Lokalne rynki dystrybucji energii elektrycznej,
7. Lokalne rynki sprzedaży detalicznej energii elektrycznej.

Zdaniem organu antymonopolowego wszystkie ww. rynki są powiązane ze sobą wertykalnie. Powiązania te można zobrazować w sposób następujący. Wytworzona przez wytwórców energia elektryczna jest nabywana przez przedsiębiorstwa obrotu, spółki dystrybucyjne lub bezpośrednio odbiorców przyłączonych do sieci przesyłowych, transportowana siecią przesyłową (operator sieci przesyłowej zakupuje

u wytwórców energii usługi systemowe w celu prawidłowego funkcjonowania systemu energetycznego) a następnie siecią dystrybucyjną do odbiorców którzy zakupili ją od spółek dystrybucyjnych lub przedsiębiorstw obrotu. Ponadto *Prawo energetyczne* nakłada na przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym, przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia, będących w istocie potwierdzeniem zakupu energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Uczestnicy niniejszej koncentracji działają zarówno na rynku wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej, rynku usług systemowych, rynku przesyłu energii elektrycznej, rynku obrotu hurtowego energią elektryczną, rynku wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych rynku dystrybucji energii elektrycznej oraz rynku sprzedaży detalicznej energii elektrycznej.

Ad 1) Krajowy rynek wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej został przedstawiony przy opisie rynków właściwych na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

Ad 2) Krajowy rynek usług systemowych został przedstawiony przy opisie rynków właściwych na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

Ad 3) Przesył energii polega wyłącznie na przesyłaniu energii elektrycznej sieciami przesyłowymi od wytwórców w celu ich dostarczenia do sieci dystrybucyjnych lub odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci przesyłowych. Przesyłem w Polsce zajmuje się wyłącznie Operator Systemu Przesyłowego, którym jest jak wyżej wskazano PSE – Operator S.A. Podmiot ten dzierżawi sieci przesyłowe należące do PSE. W aspekcie geograficznym rynek przesyłu należy określić jako krajowy, sieć przesyłowa pokrywa bowiem terytorium całej Polski. Głównym odbiorcą usług przesyłowych w Polsce są spółki dystrybucyjne, które zakupują od PSE Operator S.A. usługę przesyłu energii elektrycznej dla swoich odbiorców. [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 6 załącznika do niniejszej decyzji]

Ad 4) Krajowy rynek obrotu hurtowego energii elektrycznej został przedstawiony przy opisie rynków właściwych na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

Ad 5) Krajowy rynek wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych został przedstawiony przy opisie rynków właściwych na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

Ad 6) Dystrybucja energii elektrycznej polega na jej przesyłaniu i dostawie do odbiorców końcowych i jest ściśle związana z istniejącymi sieciami energetycznymi (dystrybucyjnymi). Tymi bowiem sieciami energia elektryczna jest dystrybuowana. Za rynki właściwe w aspekcie terytorialnym należy uznać w tym przypadku rynki lokalne, na których działają poszczególne zakłady energetyczne (ZEB - województwo

podlaskie i część warmińsko – mazurskiego; ZEŁT - część województwa łódzkiego, mazowieckiego, świętokrzyskiego, śląskiego oraz wielkopolskiego; ZEWT – województwo mazowieckie z wyłączeniem Warszawy oraz część województwa lubelskiego; ZKE - wschodnia część województwa lubelskiego i północno-wschodnia część województwa podkarpackiego, Lubzel – centralna i północno-wschodnia część województwa lubelskiego; RZE – województwo podkarpackie oraz część świętokrzyskiego, małopolskiego i lubelskiego; ŁZE – miasto Łódź; ZEORK – województwo świętokrzyskie oraz część mazowieckiego, łódzkiego i małopolskiego). Są to odrębne obszary kraju objęte siecią poszczególnych spółek dystrybucyjnych. Należy uznać, iż każda ze spółek dystrybucyjnych dysponuje na obszarze swojego działania udziałem w dystrybucji rzędu 100 %.

Ad 7) Za rynki właściwe w aspekcie terytorialnym dla obrotu detalicznego energią elektryczną należy przyjąć rynki lokalne, na których działają poszczególne zakłady energetyczne. W przypadku odbiorców nieuprawnionych do TPA nie ma bowiem w ogóle możliwości zakupu energii elektrycznej od podmiotu innego, niż zakład energetyczny do którego podłączony jest odbiorca. W przypadku odbiorców uprawnionych do TPA taka możliwość formalnie istnieje. Zarazem istnieje jednak szereg barier w korzystaniu z usług przesyłowych, które powodują, iż liczba podmiotów które dotychczas zdecydowały się skorzystać z takiej zmiany jest niewielka. Należy zatem uznać, iż na poszczególne rynki sprzedaży detalicznej, analogicznie jak w przypadku dystrybucji, składają się odrębne regiony kraju objęte siecią poszczególnych spółek dystrybucyjnych, w których spółki te dysponują praktycznie 100 % udziałem (ZEB - województwo podlaskie i część warmińsko – mazurskiego; ZEŁT - część województwa łódzkiego, mazowieckiego, świętokrzyskiego, śląskiego oraz wielkopolskiego; ZEWT – województwo mazowieckie z wyłączeniem Warszawy oraz część województwa lubelskiego; ZKE - wschodnia część województwa lubelskiego i północno-wschodnia część województwa podkarpackiego, Lubzel – centralna i północno-wschodnia część województwa lubelskiego; RZE – województwo podkarpackie oraz część świętokrzyskiego, małopolskiego i lubelskiego; ŁZE – miasto Łódź; ZEORK – województwo świętokrzyskie oraz część mazowieckiego, łódzkiego i małopolskiego). [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 7 załącznika do niniejszej decyzji]

C) Organ antymonopolowy uznał także, iż w przedmiotowej sprawie rynkami właściwymi, na które koncentracja wywiera wpływ **w układzie konglomeratowym**, są następujące rynki, na których działają spółki dystrybucyjne, biorące udział w przedmiotowej koncentracji:

[tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 8 załącznika do niniejszej decyzji]

Analiza rynków na które koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym, nie wskazuje, iż silna pozycja uczestników koncentracji na tych rynkach wywrze wpływ na inne rynki, niż te na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym i wertykalnym.

Na podstawie materiału zgromadzonego w sprawie i powyższych ustaleń organ antymonopolowy zważył, co następuje:

PSE wniosło o wydanie zgody na niniejszą koncentrację na podstawie art. 17 ustawy antymonopolowej. Przepis ten stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku. W ocenie organu antymonopolowego w wyniku przedmiotowej koncentracji dojdzie jednak do istotnego ograniczenia konkurencji w poszczególnych rynkach składających się na sektor elektroenergetyczny w Polsce. Uzasadniając powyższe należy wskazać co następuje.

Przedmiotowa koncentracja doprowadzi przede wszystkim do powstania pozycji dominującej na rynku wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej. [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 9 załącznika do niniejszej decyzji] Trudno byłoby zatem podzielić pogląd wnioskodawcy, iż udział ten nie zwiększy się w sposób istotny. Jednocześnie brak jest na krajowym rynku podmiotów, których potencjał byłby zbliżony do tworzonej PGE. [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 10 załącznika do niniejszej decyzji] Sprawia to, że PGE mogłoby działać w znacznym stopniu niezależnie od konkurentów. PGE mogłoby również działać niezależnie od kontrahentów, którzy mieliby ograniczony wybór producentów energii elektrycznej. Co prawda w Polsce istnieją rezerwy wolnych mocy wytwórczych, skorzystanie z nich jest jednak w dużym stopniu ograniczone z uwagi na występujące w systemie elektroenergetycznym ograniczenia systemowe i sieciowe. Ponadto w najbliższym czasie można spodziewać się, jak wskazuje nawet wnioskodawca, zmniejszenia się wolnych mocy wytwórczych (z uwagi na zwiększający się popyt i zamykanie wyeksploatowanych jednostek wytwórczych). Równocześnie należy wskazać, iż wejście na ten rynek nowych podmiotów jest ograniczone istotnymi barierami (jest kapitałochłonne i czasochłonne - inwestycje w moce wytwórcze wymagają stosunkowo dużych nakładów, a czas budowy jest długi). W ostatnim okresie wejścia nowych podmiotów na rynek wytwarzania energii elektrycznej sprowadzały się w zasadzie do przejęcia polskich wytwórców energii przez zagraniczne podmioty (EDF, Electrabel, Vattenfall).

Przedmiotowa koncentracja doprowadzi również do powstania pozycji dominującej na krajowym rynku świadczenia usług systemowych. [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 11 załącznika do niniejszej decyzji] Sprawia to, że PGE mogłoby działać w znacznym stopniu niezależnie od konkurentów. Po stronie popytowej na rynku usług systemowych silną pozycję ma PSE Operator SA. (podmiot ten początkowo ma działać w ramach PGE, a następnie ma zostać przejęty przez Skarb Państwa). Może to jednak w niewielkim stopniu niwelować siłę rynkową PGE na rynku usług systemowych. PSE Operator jest bowiem zmuszony do zakupu usług przesyłowych. Analogicznie jak w przypadku rynku wytwarzania energii elektrycznej, wejście na rynek usług systemowych przez nowe podmioty jest ograniczone istotnymi barierami (jest kapitałochłonne i czasochłonne - inwestycje w moce wytwórcze wymagają stosunkowo dużych nakładów, a okres budowy jest długi).

Przedmiotowa koncentracja doprowadzi również do umocnienia się pozycji dominującej uczestników niniejszej koncentracji na krajowym rynku obrotu hurtowego. [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 12 załącznika do niniejszej decyzji]

Przedmiotowa koncentracja doprowadzi również do powstania pozycji dominującej na krajowym rynku wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych. [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 13 załącznika do niniejszej decyzji]

Przedmiotowa koncentracja doprowadzi również do istotnego ograniczenia konkurencji w poszczególnych rynkach sektora elektroenergetycznego (krajowego rynku wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej, krajowego rynku obrotu hurtowego energią elektryczną, krajowego rynku usług systemowych, lokalnych rynków obrotu detalicznego energią elektryczną) w wyniku powiązań wertykalnych jakie zachodzą pomiędzy jej uczestnikami.

Uzasadniając powyższe należy wskazać, iż niezbędnym warunkiem funkcjonowania każdego rynku jest możliwość swobodnego przepływu towaru. Zasada ta odnosi się również w pełni do rynku energii elektrycznej i jej przepływu pomiędzy wytwórcami i odbiorcami. Oprócz samej energii, towarem na rynku energii jest również usługa jej przesłania od wytwórcy do odbiorcy. W przypadku elektroenergetyki warunek funkcjonowania rynku jest spełniony w sytuacji, w której każdy uczestnik rynku może korzystać na równych prawach z sieci elektroenergetycznej. Swobodny dostęp wszystkich uczestników rynku energii do sieci elektroenergetycznej określa zasada dostępu stron trzecich do sieci (TPA). Zasada dostępu stron trzecich do sieci elektroenergetycznej polega na umożliwieniu każdemu odbiorcy końcowemu na rynku energii swobodnego wyboru dostawcy energii (wytwórcy lub pośrednika w handlu energią), który zaoferuje mu najkorzystniejszą cenę oraz warunki dostawy. Operator sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej zobowiązany jest do wykonania usługi przesłania energii między dostawcą i odbiorcą energii, jeżeli pozwalają na to warunki techniczne i ekonomiczne. Zasada ta oznacza zatem możliwość korzystania z sieci zakładu energetycznego bez obowiązku kupowania od tego zakładu energii elektrycznej. W praktyce zasada TPA polega zatem na możliwości kupowania energii elektrycznej u dowolnego wytwórcy lub innego podmiotu, zajmującego się handlem energią.

Od 1 lipca 2004 r. teoretyczną możliwość swobodnego wyboru dostawcy energii uzyskali odbiorcy prowadzący działalność gospodarczą (nie będący gospodarstwami domowymi). Od 1 lipca 2007 r. możliwość swobodnego wyboru dostawcy uzyskują gospodarstwa domowe. Terminy te wynikają zarówno z tzw. dyrektywy energetycznej EC/54/2003 jak i ustawy *Prawo energetyczne*.

W Polsce jednak tylko nieliczni odbiorcy zdecydowali się na zmianę dostawcy energii elektrycznej. Większość odbiorców nadal pozostaje tzw. "odbiorcami taryfowymi" czyli kupuje energię elektryczną w spółkach dystrybucyjnych, do sieci których są przyłączeni. Wynika to ze wskazanych wcześniej barier w stosowaniu zasady TPA

W efekcie powiązania pionowe pomiędzy wytwórcami energii elektrycznej, przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w zakresie obrotu hurtowego, a spółkami dystrybucyjnymi niosą zagrożenia w stosunku zarówno do:

- producentów energii elektrycznej nie objętych konsolidacją pionową (wytwórcy ci mogą mieć problemy z dostępem do odbiorców przyłączonych do sieci rozdzielczej spółek dystrybucyjnych objętych konsolidacją pionową, a zatem ograniczony dostęp do rynku). Część producentów energii elektrycznej została sprzedana na rzecz zagranicznych inwestorów np. Elektrownia Rybnik S.A. (EdF), Elektrownia Połaniec S.A. (Electrabel),
- spółek dystrybucyjnych nieobjętych konsolidacją pionową (dystrybutorzy ci mogą mieć problemy z zakupem energii elektrycznej lub zakupem na niedyskryminujących zasadach). Dwie spółki dystrybucyjne zostały sprzedane na rzecz zagranicznych inwestorów tj. STOEN S.A. (RWE) i GZE S.A. (Vattenfall).
- przedsiębiorców działających na rynku obrotu. Skonsolidowane grupy będą starały się wyeliminować tych pośredników w handlu energią,
- odbiorców energii elektrycznej przyłączonych do sieci rozdzielczej spółek dystrybucyjnych objętych konsolidacją pionową (odbiorcom tym narzucony będzie zakup energii od wytwórcy z grupy kapitałowej spółki dystrybucyjnej).

Również Operator Sytemu Przesyłowego powinien z punktu widzenia ochrony konkurencji być niezależny, a nie powiązany z uczestnikami szeroko rozumianego rynku energii elektrycznej. W takiej sytuacji może on bowiem dyskryminować niepowiązanych ze sobą uczestników tego rynku. Rządowe plany przewidują co prawda wydzielenie PSE Operator SA z PGE i jego uskarbowienie (ma zostać spółką zależną bezpośrednio od Skarbu Państwa). Nie sposób jednak nie zauważyć, iż przez pewien okres (w chwili obecnej nie wiadomo jak długi) PSE Operator będzie działał w ramach PGE (może zatem dyskryminować pozostałych uczestników rynku w zakresie sprzedaży usług przesyłu oraz zakupu usług systemowych).

Należy również podkreślić, iż Komisja Europejska w swoim raporcie z badania rynku energii elektrycznej i gazu wskazuje na powiązania wertykalne jako istotną barierę w dalszej liberalizacji tych rynków. Szczególnie niewystarczający rozdział sieci i dostaw energii elektrycznej jest widziany jako znacząca bariera wejścia. Niezależni przedsiębiorcy skarżą się na dyskryminacyjne traktowanie przez skonsolidowane podmioty. Zdaniem Komisji powiązania pionowe pomiędzy wytwarzaniem i sprzedażą detaliczną energii elektrycznej w obrębie tej samej grupy redukują również konieczność handlu na rynku hurtowym i prowadzą w efekcie do małej płynności na tym rynku. Zintegrowane koncerny nie są również zainteresowane wejściem na rynek nowych uczestników.

Konkludując należy także wskazać, iż jakkolwiek na chwilę obecną przedmiotowa koncentracja przyczyni się do istotnego ograniczenia konkurencji na ww. rynkach to jednak ograniczenia, szczególnie te wynikające z powiązań wertykalnych, mogą zostać w przyszłości przynajmniej częściowo zniwelowane w wyniku zmian w prawie

mających na celu usunięcie barier w stosowaniu zasady TPA (powinno przyczynić się do tego w szczególności prawne wydzielenie operatorów systemów dystrybucyjnych, co ma nastąpić do 1 lipca 2007 r.). Od tego z kolei uzależniona jest bowiem możliwość zakupu energii elektrycznej przez jej odbiorców od dowolnego dostawcy. Nawet usunięcie jednak tych barier nie eliminuje ryzyka, iż podmioty wchodzące w skład grup kapitałowych będą faworyzować przedsiębiorców należących do własnej grupy w stosunku do pozostałych przedsiębiorców. Operatorzy systemów dystrybucyjnych, pomimo prawnego wyodrębnienia, będą bowiem w dalszym ciągu wchodzić w skład skonsolidowanych grup energetycznych.

Duże znaczenie będą mieć również uprawnienia regulatora rynku energii elektrycznej przeciwdziałające takim praktykom i jego działania w tym zakresie. Należy wskazać, iż *Program dla elektroenergetyki* przewiduje rozszerzenie uprawnień regulatora. Zwiększenie ustawowych uprawnień Prezesa URE ma zmierzać m.in. w kierunku usuwania barier tworzonych przez operatorów sieciowych w szczegółowych instrukcjach technicznych, dotyczących korzystania z sieci. Program ten przewiduje również nowelizację ustawy *Prawo energetyczne* w kierunku ograniczenia przedsiębiorstwom sieciowym możliwości tworzenia barier dostępu do rynku dla odbiorców końcowych, między innymi związanych z narzucaniem im obowiązku instalacji kosztowych urządzeń pomiarowych lub obciążaniem nieuzasadnionymi kosztami bilansowania oraz nałożenie ustawowego obowiązku na operatorów systemów dystrybucyjnych do przekazywania informacji o możliwościach korzystania z zasady TPA. Niemniej należy wskazać, iż są to po pierwsze jak na razie plany, a pod drugie nie ma gwarancji, że nawet ich realizacja usunie wszystkie bariery w korzystaniu z zasady TPA.

Pewną szansą na zniwelowanie zagrożeń płynących dla ochrony i rozwoju konkurencji, w szczególności tych wynikających z powiązań horyzontalnych na rynku jest także silniejsza integracja krajowych rynków energetycznych w ramach Unii Europejskiej, w szczególności poprzez zwiększenie systemowych połączeń transgranicznych pomiędzy poszczególnymi państwami. Szczególny nacisk na zwiększenie przepustowości takich połączeń kładzie Komisja Europejska. W tym przypadku również jednak należy wskazać, iż nie ma pewności jak taki proces będzie przebiegał i ile czasu będzie trwał.

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, iż nie zachodzą przesłanki do wydania zgody na dokonanie koncentracji na podstawie art. 17 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*. Niniejsza koncentracja przyczyni się bowiem do istotnego ograniczenia konkurencji na ww. poszczególnych rynkach sektora elektroenergetycznego.

PSE wniosło również - w sytuacji uznania przez organ antymonopolowy, iż nie zachodzą przesłanki do wydania zgody na dokonanie przedmiotowej koncentracji na podstawie art. 17 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* - o wydanie zgody na dokonanie tej koncentracji na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 1 i 2 tej ustawy. Zdaniem PSE nawet jeżeli w wyniku niniejszej koncentracji dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji to jednocześnie:

- przyczyni się ona do rozwoju ekonomicznego oraz postępu technicznego,

- wywrze pozytywny wpływ na gospodarkę narodową.

Uzasadniając powyższe PSE wskazało następujące argumenty:

1. Obecnie w sektorze energetycznym nie istnieje podmiot, który byłby w stanie sprostać koniecznym nakładom inwestycyjnym w energetyce. Prognoza wystarczalności energii elektrycznej dla europejskiego systemu UCTE mówi o zagrożeniu bezpieczeństwa dostaw po roku 2010, jeśli nie zostaną podjęte decyzje inwestycyjne. PGE będzie w stanie sprostać koniecznym nakładom inwestycyjnym. Dokonanie koniecznych inwestycji będzie z korzyścią dla konsumentów, gdyż wyeliminuje zagrożenie w zakresie bezpieczeństwa dostaw. W związku z tym, możliwość realizacji koniecznych inwestycji po dokonaniu koncentracji jest czynnikiem, który należy wziąć pod uwagę oceniając tę koncentrację.
2. Wydzielenie Operatora Systemu Przesyłowego z PSE bez wniesienia do PSE aktywów rekompensujących aktywa związane z działalnością przesyłową (czyli zaniechanie koncentracji) zagrażałoby bezpieczeństwu finansowemu PSE, a w konsekwencji bezpieczeństwu energetycznemu Państwa. Gdyby PSE przestały płacić wytwórcom za energię, musiałyby to skutkować problemami finansowymi po stronie wytwórców. Wytwórcy nie byłoby w stanie wykonywać swoich zobowiązań (w szczególności wobec finansujących je banków). Mogłoby to „doprowadzić do serii upadłości w sektorze energetycznym. Wniesienie do PSE akcji pozostałych bezpośrednich uczestników koncentracji spowoduje, że sytuacja finansowa PSE, ich wiarygodność kredytowa i zdolność do wykonania zobowiązań (w tym zobowiązań z KDT) — pomimo wydzielenia z grupy PSE Operatora Systemu Przesyłowego — mogłyby pozostać niezmienione.
3. Realizacja inwestycji spowoduje utrzymanie zatrudnienia w tak newralgicznej dziedzinie gospodarki, jaką jest wydobywanie paliw dla energetyki (w szczególności węgla). Należy również oczekiwać wzrostu zatrudnienia w firmach zajmujących się budową urządzeń wytwórczych i przesyłowych, ich konstrukcją oraz obsługą serwisową.
4. Koncentracja umożliwi rozwiązanie KDT wewnątrz PGE i umożliwi poniesienie ciężaru zobowiązań wynikających z nierozwiązanych KDT.
5. Utworzenie PGE i innych grup ułatwi przeprowadzenie restrukturyzacji wewnętrznych podmiotów sektora elektroenergetycznego, co w połączeniu z rozwiązaniem KDT daje szansę na obniżenie kosztów, a następnie cen energii. Jeżeli inne grupy energetyczne będą w podobnej kondycji finansowej, to Polska mająca obecnie jedną z najniższych cen w UE, może nadal utrzymywać konkurencyjny poziom cen na rynku europejskim.
6. Powstanie planowanej grupy PGE jest instrumentem dla osiągnięcia jednego z najistotniejszych celów polityki gospodarczej rządu — tj. rozwoju elektroenergetyki jako podstawowej gałęzi infrastrukturalnej.

Stosownie do art. 19 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* Prezes Urzędu wydaje, w drodze decyzji, zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku, w przypadku gdy

odstąpienie od zakazu koncentracji jest uzasadnione, a w szczególności może ona wywrzeć pozytywny wpływ na gospodarkę narodową albo przyczyni się ona do rozwoju ekonomicznego lub postępu technicznego. Przepis ten stanowi zatem wyjątek od zasady, zgodnie z którą Prezes Urzędu wydaje decyzję zakazującą dokonania koncentracji w razie, gdy uzna, że konkurencja na rynku właściwym zostanie istotnie ograniczona wskutek koncentracji. Warunkiem zastosowania tego wyjątku jest wystąpienie ww. okoliczności uzasadniających odstąpienie od zakazu koncentracji. W art. 19 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* wymieniono dwa przypadki uzasadniające wskazane odstąpienie. Są nimi:

- przyczynienie się koncentracji do rozwoju ekonomicznego lub postępu technicznego oraz
- możliwość wywarcia przez koncentrację pozytywnego wpływu na gospodarkę narodową.

Przypadki te powinny być traktowane alternatywnie, tj. wystąpienie tylko jednego z nich uzasadnia już odstąpienie przez Prezesa UOKiK od wydania zakazu na dokonanie koncentracji. Przyczynienie się koncentracji do rozwoju ekonomicznego lub postępu technicznego jest kryterium nawiązującym do obiektywnych korzyści gospodarczych. Mogą one polegać w szczególności na modernizacji technologii produkcji, poprawie jakości towarów, wprowadzeniu na rynek nowych produktów. W doktrynie wskazuje się, że art. 19 ust. 2 opiera się na podobnych założeniach, na których bazuje tzw. reguła rozsądku. Reguła ta zakłada, iż niektóre ograniczenia konkurencji powinny być uznane za dopuszczalne, jeżeli przynoszą one określone korzyści ogólnogospodarcze lub społeczne, a zarazem korzyści te przeważają nad negatywnymi skutkami ograniczenia. Ustawa antymonopolowa powinna bowiem zapobiegać jedynie nierozsądnym ograniczeniom konkurencji na rynku (także gdy ograniczenie to jest następstwem koncentracji). Ochrona samej konkurencji nie stanowi celu samego w sobie. Celem tym jest osiągnięcie pewnych korzyści leżących w ogólnym interesie społeczno-gospodarczym. Jeśli korzyści te mogą zostać osiągnięte dzięki ograniczeniu konkurencji (także wskutek koncentracji), działania prowadzące do takich ograniczeń ustawa nie uznaje za zakazane. Potwierdza to treść art. 1 tej ustawy, stosownie do którego regulacje tej ustawy stosuje się w interesie publicznym. Jeśli zatem interes ten będzie przemawiać za dopuszczeniem koncentracji, która nawet w istotny sposób ogranicza konkurencję na rynku, wówczas Prezes UOKiK powinien odstąpić od zakazu jej dokonania⁴.

Wymienione w art. 19 ust. 2 pkt 1-2 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* przypadki mają charakter przykładowy. Oznacza to, że katalog przypadków, w których Prezes UOKiK może wydać zgodę na koncentrację w istotny sposób ograniczającą konkurencję, jest otwarty, konieczne jest jednak aby odstąpienie od zakazu było uzasadnione. Należy również wskazać, iż w przypadku spełnienia przez koncentrację przesłanek z art. 19 ust. 2, wydanie przez Prezesa Urzędu zgody na dokonanie koncentracji jest obligatoryjne, pomimo, iż koncentracja ta skutkuje jednocześnie istotnym ograniczeniem konkurencji.

---

⁴ K. Kohutek Komentarz do art. 19 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów LEX/el. 2005

W ocenie organu antymonopolowego niniejsza koncentracja spełnia przesłanki wskazane w art. 19 ust. 2 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* tzn. pomimo, iż w jej wyniku nastąpi istotne ograniczenie konkurencji, wydanie zgody na jej dokonanie jest uzasadnione. Koncentracja ta przyczyni się bowiem do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju oraz spowoduje powstawanie nowych miejsc pracy.

Uzasadniając powyższe należy w szczególności wskazać, iż w najbliższych latach duża część mocy wytwórczych istniejących w Polsce będzie wymagała zamknięcia z uwagi na wymogi związane z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 14 załącznika do niniejszej decyzji]. Ponadto z uwagi na prognozowany wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 15 załącznika do niniejszej decyzji], który wynika z kolei ze wzrostu gospodarczego Polski, konieczna będzie budowa dodatkowych mocy wytwórczych. [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 16 załącznika do niniejszej decyzji] W razie braku takich działań, w sytuacji rosnącego zapotrzebowania na energię elektryczną ze względu na niski poziom dostępności mocy wytwórczych oraz niedoinwestowaną sieć przesyłową i dystrybucyjną, nieuniknione będzie pojawianie się w systemie energetycznym zakłóceń wynikających z malejących rezerw. Należy dodatkowo zauważyć, iż import energii elektrycznej wobec niskiej mocy transgranicznych połączeń międzysystemowych jest niewystarczający do pokrycia bieżącego zapotrzebowania. Wyłączenie bloków energetycznych związane z przeprowadzeniem niezbędnych bieżących remontów już w tej chwili powoduje przerwy w dostawie energii dla odbiorców. Należy wskazać, iż w okresie ostatnich 6 lat realizowane są jedynie 3 inwestycje zmierzające do budowy nowych mocy wytwórczych o łącznej mocy około 1,7 GW. Ponadto konieczne będą znaczące inwestycje proekologiczne związane z coraz bardziej restrykcyjnymi normami ochrony środowiska oraz inwestycje zmierzające do umożliwienia transgranicznego obrotu energią.

Utworzenie PGE powinno umożliwić realizację tych zadań, ze względu na znaczący potencjał inwestycyjny nowego podmiotu. Inwestycje związane z uzyskaniem nowych mocy wytwórczych wymagają bowiem znacznych nakładów i podmioty o małym potencjale ekonomicznym nie będą w stanie finansować tego typu projektów inwestycyjnych. [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 17 załącznika do niniejszej decyzji] Jest to wynikiem niskiego potencjału finansowego rozdrobnionych firm elektroenergetycznych. Dodatkowo należy wskazać, iż przedsiębiorstwa wytwórcze w Polsce, w tym BOT i ZEDO, są w dużym stopniu zadłużone. Wynika to z przeprowadzonych przez elektrownie na początku lat 90 inwestycji proekologicznych, na które zaciągnięte zostały kredyty. Jeśli wytwórcy energii elektrycznej nie zostaliby w sposób znaczący wzmocnieni kapitałowo np. poprzez połączenie ich z dystrybutorami energii elektrycznej, nie osiągnęliby wystarczającej zdolności kredytowej, co z kolei wiązałoby się z trudnościami z uzyskaniem finansowania dużych inwestycji (budowa mocy wytwórczych, umożliwienie wymiany transgranicznej, projekty proekologiczne). Połączenie kapitałów mocno zadłużonych

spółek wytwórczych z niezadłużonymi spółkami dystrybucyjnymi podnosi możliwości sfinansowania nowych inwestycji w oparciu o kapitały własne spółek dystrybucyjnych.

[tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 18 załącznika do niniejszej decyzji]

Biorąc pod uwagę powyższe informacje należy wskazać, iż uwzględniając potencjał PGE po konsolidacji, możliwa będzie budowa przez Grupę do [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 19 załącznika do niniejszej decyzji]. Nie byłoby to natomiast możliwe, w przypadku gdyby nie doszło do powstania PGE.

Dodatkowo, analizując projekcje ekonomiczne dla Grupy (związane z poziomem płynności i zadłużenia), można stwierdzić, iż istnienie skonsolidowanego podmiotu zapewni jego stabilizację ekonomiczno-finansową, co z kolei pozytywnie wpłynie na bezpieczeństwo energetyczne kraju. W przypadku, gdyby nie doszło do konsolidacji, wytwórcy, ze względu na wysoki poziom zadłużenia i brak możliwości inwestycyjnych znaleźliby się w trudnej sytuacji ekonomiczno-finansowej, co mogłoby zagrozić bezpieczeństwu dostaw energii w skali kraju.

Przyjęty przez Radę Ministrów *Program dla elektroenergetyki* przewiduje przejęcie przez Skarb Państwa Operatora Systemu Przesyłowego – PSE Operator S.A. (podmiot ten ma się stać podmiotem bezpośrednio zależnym od Skarbu Państwa). W chwili obecnej PSE Operator S.A. działa w grupie kapitałowej PSE S.A., która prowadzi działalność w zakresie obrotu energią elektryczną (głównie pochodzącą z kontraktów długoterminowych). Z punktu widzenia ochrony konkurencji, celowym byłoby aby operator systemu przesyłowego nie był powiązany z żadnym uczestnikiem rynku (był neutralny). Powiązania kapitałowe mogą bowiem prowadzić do faworyzowania uczestników rynku z własnej grupy kapitałowej, dlatego przejęcie przez Skarb Państwa PSE Operator S.A. należy zatem oceniać pozytywnie. Jednocześnie wydzielenie z PSE Operatora S.A. bez jednoczesnego dokapitalizowania PSE (aktywami pozostałych uczestników niniejszej koncentracji) doprowadziłoby do obniżenia wiarygodności kredytowej PSE oraz zdolności do wykonywania zobowiązań - w szczególności zobowiązań wynikających z KDT w stosunku do wytwórców energii elektrycznej [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 20 załącznika do niniejszej decyzji]. Mogłoby to doprowadzić do trudności finansowych PSE i tych wytwórców. Dodatkowo, należy zauważyć, iż w następstwie przedmiotowej koncentracji znaczna część KDT pozostanie w ramach jednej grupy kapitałowej, co może pozytywnie wpłynąć na ocenę wierzycieli wytwórców, którzy obawiają się osłabienia możliwości zakupów energii przez PSE, w związku z wydzieleniem PSE Operatora S.A. wraz z majątkiem przesyłowym. Po dokonaniu niniejszej koncentracji rozliczenia KDT będą odbywać się w dużej mierze pomiędzy podmiotami z jednej grupy kapitałowej, co niewątpliwie zmniejszy ryzyko braku płynności producentów wynikające z nieterminowych wpłat należności i przyspieszy wzajemne rozliczenia.

Inwestycje w energetyce rzeczywiście powinny spowodować utrzymanie zatrudnienia w takich sektorach jak wydobywanie węgla oraz wzrost zatrudnienia w firmach

zajmujących się budową urządzeń wytwórczych, ich konstrukcją oraz obsługą serwisową. Budowa nowych mocy wytwórczych w naturalny sposób przyczyni się do rozwoju firm, które będą uczestniczyć w tym procesie i wzrostu w nich zatrudnienia. W efekcie może przyczynić się ona do spadku poziomu bezrobocia. [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 21 załącznika do niniejszej decyzji] W sytuacji zamknięcia elektrowni, które w zdecydowanej większości opalane są w Polsce węglem kamiennym i brunatnym, popyt na to paliwo by się zmniejszył a kopalnie mogłyby zostać zmuszone do zmniejszenia jego podaży (o ile nie znalazłyby innych rynków zbytu). [tajemnica przedsiębiorstwa – pkt 22 załącznika do niniejszej decyzji]

Organ antymonopolowy nie podziela natomiast twierdzenia wnioskodawcy, iż w wyniku przedmiotowej koncentracji dojdzie do obniżenia cen energii elektrycznej (lub mniejszego wzrostu tych cen niż gdyby nie przeprowadzono tej koncentracji). Organ antymonopolowy nie kwestionuje, iż w wyniku koncentracji może dojść do obniżenia kosztów działalności uczestników koncentracji, zarówno kosztów stałych i zmiennych. Kształtowanie się cen nie zależy jednak wyłącznie od ponoszonych kosztów. Na ich wpływ ma również stopień koncentracji rynku. Jeżeli na rynku występuje podmiot o pozycji dominującej, będzie miał on z pewnością możliwość narzucania wyższych cen. Jak wykazano powyższej w wyniku przedmiotowej koncentracji dojdzie natomiast do powstania pozycji dominującej m.in. w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej. Należy w tym miejscu również wskazać, iż ceny ustalane przez wytwórców energii elektrycznej w przeciwieństwie do cen ustalanych przez spółki dystrybucyjne nie są w chwili obecnej regulowane, tzn. nie podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa URE.

W ocenie organu antymonopolowego rozwiązanie KDT w ramach PGE również nie będzie rodziło skutków (w tym pozytywnych), które miałyby istotne znaczenie z punktu widzenia rozwoju konkurencji. W chwili obecnej energią z kontraktów długoterminowych, w tym pochodzącą od wytwórców mających wejść w skład grupy PGE, dysponują PSE. Po rozwiązaniu tych kontraktów energią tą dysponować będzie grupa w skład której wchodzić będą PSE. Bez względu zatem na to czy kontrakty te będą istnieć, czy też nie będą istnieć, dysponentem tej energii będzie grupa PGE. Ponadto należy również wskazać, iż rozwiązanie kontraktów długoterminowych w ramach grupy PGE nie zależy do tego czy grupa ta powstanie, a od zapisów ustawy, której celem ma być rozwiązanie kontraktów długoterminowych. Bez stosownych zapisów ustawowych i wejścia tych zapisów w życie, powstanie grupy PGE, nie musi skutkować rozwiązaniem kontraktów długoterminowych w ramach tej grupy.

Zgodzić się natomiast należy z twierdzeniem wnioskodawcy, iż utworzenie PGE umożliwi realizację spłaty przez PSE części zadłużenia wynikającego z nierozwiązanych KDT. PSE, pozbawiony majątku przesyłowego i jednocześnie nie dokapitalizowany akcjami pozostałych uczestników niniejszej koncentracji mógłby ze spłatą tego zadłużenia sobie nie poradzić.

Reasumując należy wskazać, iż przedmiotowa koncentracja przyczyni się do istotnego ograniczenia konkurencji. Z tego powodu brak jest przesłanek do wydania zgody na jej dokonanie przedmiotowej koncentracji na podstawie art. 17 ustawy o ochronie

konkurencji i konsumentów. Jednocześnie koncentracja ta spełnia jak wykazano powyżej przesłanki określone w art. 19 ust. 2 tej ustawy. W szczególności należy wskazać, iż przyczyni się ona do zapewnienia **bezpieczeństwa energetycznego Polski oraz spowoduje powstanie nowych miejsc pracy**. W związku z tym wydanie zgody na dokonanie przedmiotowej koncentracji na podstawie art. 19 ust. 2 jest uzasadnione.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego* (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) - od niniejszej decyzji służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

Podpisał
CEZARY BANASIŃSKI